

"ASBAREZ"
(THE ARENA)

The Oldest, Largest and Leading
Armenian Weekly in U. S. A.

Entered at The Post Office at Fresno, Cal.
as Second Class Mail Matter

Telephone 2761

ԱՍԲԱՐԵԶ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՍՊԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
1908 1918

Published by the "ASBAREZ" Pub. Co.,
816 Eye St., Fresno, California
P. O. Box 865

Տարեկան	\$2.00
Վեցամսեայ	\$1.00
Արտասահման (Sup.)	\$2.50
Չափէ կը ծախուի հասը 5 սենթ	
Հասցէ —	
Asbarez Pub. Co., P. O. Box 865	
FRESNO, CALIFORNIA	
Telephone 2761	

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍՊԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ, ԳԵՆԵՐԱԼԻՆԵՐ 20, 1918
Published and distributed under permit (No. 512) authorized by the Act of Oct. 6, 1917, on file at the Post Office Fresno California. By the order of the President, A. S. Burleson, Post master General.

ՄԱՐԿԱՆՈՒՄ
(Հնարավոր անգլիական)

Խորանից ցատկ կ'ընենք որ Մարտի ամսուան է՝ Բազմի կոնքի-
րուն մէջ:

Մարտի ամսուան վերջերս, Բազմի հայ-բարձրական կոնքերու ըն-
րացին:

Բազմ կանգնողը իր կինն է, փոքրիկը՝ Մարտի երեխան է: Վերջին երկու-
քը Միջազգային ախտաբանական մէջ կը գտնուին:

ԽՄԲԱԳԵՏ ՄՈՒՐԱՏՆ՝ ՍՊԱՆՈՒԱՏ

Մեր կուսակցութեան և հայ ժողովուրդի լաւագոյն առաջիկ
զաւակներէն մէկն ալ կ'ընայ իր պարտականութեան արեւմտ
դաշտին վրայ: Մերաստացի Մուրատն ապրեալով է՝ Բազմի ա-
ղաւթի կոնքերու ընթացքին, այսպէս կը դուժ «Հայրենիք»
միջոցաւ ստացուած հետադիւրը, որ կուգայ ուղղակի կողմաւէն —
մեր պաշտելի մարտիկներու աշխարհէն:

Մեր կուսակցութեան հայ ժողովուրդի լաւագոյն առաջիկ
զաւակներէն մէկն ալ կ'ընայ իր պարտականութեան արեւմտ
դաշտին վրայ: Մերաստացի Մուրատն ապրեալով է՝ Բազմի ա-
ղաւթի կոնքերու ընթացքին, այսպէս կը դուժ «Հայրենիք»
միջոցաւ ստացուած հետադիւրը, որ կուգայ ուղղակի կողմաւէն —
մեր պաշտելի մարտիկներու աշխարհէն:

Մեր կուսակցութեան հայ ժողովուրդի լաւագոյն առաջիկ
զաւակներէն մէկն ալ կ'ընայ իր պարտականութեան արեւմտ
դաշտին վրայ: Մերաստացի Մուրատն ապրեալով է՝ Բազմի ա-
ղաւթի կոնքերու ընթացքին, այսպէս կը դուժ «Հայրենիք»
միջոցաւ ստացուած հետադիւրը, որ կուգայ ուղղակի կողմաւէն —
մեր պաշտելի մարտիկներու աշխարհէն:

Մեր կուսակցութեան հայ ժողովուրդի լաւագոյն առաջիկ
զաւակներէն մէկն ալ կ'ընայ իր պարտականութեան արեւմտ
դաշտին վրայ: Մերաստացի Մուրատն ապրեալով է՝ Բազմի ա-
ղաւթի կոնքերու ընթացքին, այսպէս կը դուժ «Հայրենիք»
միջոցաւ ստացուած հետադիւրը, որ կուգայ ուղղակի կողմաւէն —
մեր պաշտելի մարտիկներու աշխարհէն:

Մինչև այդ տեղ առաջին, Մուրատի կերպը կատարեալ ողի-
ական մըն է: Սե Մուրատի վրայ ան ունեցաւ արեւմտի կոնքեր,
որոնց ընթացքին կործանուց իր լաւագոյն ընկերներէն մէկը՝ Եղան:
Կողմաւէն մէջ հանգիստ չմնաց Մուրատն: Ուստի մարտական պե-
տութիւնը յաճախ կը կամեցար իր կողմէն մը պարտէր: Մեծ
հարց տուաւ չի բերուին: Յետոյ դուռ միջոցը յարաբերութեան
մէջ մտնելու անոնց զիջաւորներէն ոմանց հետ, մէկ օմանեան ու-
կիի փոխարէն մէկ մարդ ազատելու համար: Եւ քանի՜ հազար մար-
դոց կեանք աղետեց ան այս կերպով...:

Վերջին տիկնաւոր ամուսնայ ընթացքին, Մուրատ արդէն իր
իսկական գերին մէջ էր եղած: Կը վազէ Վան, Երզրում, Երզնկա,
Բուրքերու դէմ կուի մղելով: Կ'անցնէ փերձապէս Բազմ, ուր կը
դառնուին արդէն Չոր. Բազմաւորներ, Գրո և Համադասար: Բազմի
փառանքի կոնքերու ընթացքին, Բազմաւորներ իր երկու ոտքերը
կը կորսնցնէ, իսկ Մուրատ, աւա՛ղ, շարադէս գնդակի մը զոհ կը
դառնայ և չնայածս գետին կ'ընայ...:

Ի՛նչ զղարկէ արդեօք իր սիրելի ընկերները — Սեպուհ, Համա-
դասար, Գրո, Վարդան և արեւմտ, որոնք զեռ պատմէին վրայ են
և կը շարունակեն իրենց կոնք: Ախտա՛ւ, պատերազմը ինչքան
կեանքը հնձեց և մեր հայրենիքը շարքերը ո՛րքան շարադէս:
Երեւոյն յետոյ, որ յուստի ուստի մըն էր և առաջնորդը պարտեա
կան յեղափոխութեան, ինկան մէկ-մէկ ինչոն, Բեւան, Աւան,
Մարտան, Կաշիակ Առաքելը և զեռ շատ արեւմտ: Մուրատն ալ
չկանգնեցաւ, ան ալ ինկաւ իր պարտքի ճամբուն վրայ, երբ իր
ու իրեններուն քաղած ճանապարհը մեկ կը տանէր արդէն զեպի ու-
ղաւթի կեանք փերձին հանգիստը:

Հանգի՛ստ ունենալու, առաջին Մուրատը: Բարձր հողակու-
տի մըն առաւ առաջնորդը կը թափէ հետաւոր Ամենիկայի ըն-
կերներու ալ, որոնք կ'աւտանէ քաւած ճամբով ընթանալ, յու
առաջան հետեւը կատարէ: Հերոսներ, յեղափոխական մարտիկ-
ներու կուս և ուստին մէջ պետի Երանին, անուանելով ծակկուսած
կամ սուրհնեալ յոյսուած, ուն. առաւել ինկաւ:

Առաւել՛ա յու յուստի յաւանքին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԿԻԼԿԻԱ

Փարիզի Ազգային Տեղեկատու Բերան կը զգէ մեզ —
Բրիտանական կառավարութեան յայտարարութեանը՝ դաժնակից զինուոր-
ներու միջոցաւ Կիլիկիան և Կալիկապոսի մահազմերը գրաւելու մասին:

Դերկոմ Գրոյ շարքուցած է թէ կառավարութիւնը արդեօք նկատի պիտի
առնէ՞ր Կիլիկիան և հայկական ծանաղները գրաւելու. պատմութիւնը՝ այդ
փառքուն մէջ կարգադրութեան հակառակ: Համար, ուր՝ երկրագլխէ կ'են
կարգութիւնները, և թէ՛ դո՛ւք հոն չպիտի՞ գրգռէին առանձին շփանքներ:

Գաւառագլխի արեւմտակողմը այն յայտարարութեանը թէ՛ կառավարու-
թիւնը եւնի իսկ պիտի առաւ առաւելութիւնը թէ՛ չպիտի մտնայ այս դժ-
բախտ ժողովուրդը:

Կրտսեպի զուրբ կը պատահանէ թէ՛ աղիւ յորտի յարուցած խնդիրը
նորին Վեհափառութեան կառավարութեան յարջ ուշադրութեանը առաւել
եղած է, որ իր զաւակներէն հետ խորհրդակցութեան մէջ է: Կը ցուէր որ
անգլիական կրտսեպի յայտարարութիւնները առաւ առաւելութիւն, որոնք
անհրաժեշտ էին ձեռք առնելու համար, իսկ կ'ընային իրենց արեւմտ
որ, կառավարութիւնը կատարեալապէս զրաւակից է այն ազգային և մարդ-
կանական հոգածութեան մասին, որ կ'ընայ իր վրայ և թէ ան մտնած է շի-
նայել ու մէկ ճիշդ պաշտպանելու համար հայ ժողովուրդի իրաւունքներն ու
պահանջները:

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՎԱՐԱՆԻ ՀԱՆՁՆԱԼ ՀԱՅԵՐԸ՝ ԻԲՐԵՒ ԴԱՋՄԻԿ

Պետական Պաշտօնատուն
Ուաշինգթըն, 6 Դեկտ. 1918

Տաքթ. Գ. Պատրիստեան,
Մասնաւոր Պատրիստեան Ն. Սրբութեան Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին,
Փանկիկա Հոյ Հոթէլ, Ուաշինգթըն:

Գարն,

Ձեզ վերջին ամսուան 4 և 23 թուականները ստացած եմ, որոնցմով
կը խնդրէ հայր և Արարական Հանրապետութեան ճանաչումը, իրեն պա-
տեւագրել, ինչպէս նաեւ յայտարարութեան մը, Հայաստանի մասին:

Հայաստան, ինչպէս նաեւ իր իրաւունքները միտքով համարեցի մը թուրքի
թիւնը սակայն զանաւոր հայերու հանգիստը:

Կապալուքէն ան ծրարել իր 14 սկզբունքներուն մէջ, նախագահը յայտարա-
րեց թէ՛ աներկէջ օմանեան կայսրութեան թրքական հոգածութեանը համար
ապահով իշխանութիւն մը պիտի ապահովէ, իսկ միւս ազգութիւնները, որոնք
այժմ թրքական վարչութեան ներքին կը գտնուին, պիտի առանձին կեանքի առ-
կաւածելի ապահովութիւն և ինքնավար զարգացման քաղաքականութեան
ապահովութիւն:

Թուրքիան, ինչպէս նաեւ միւս կեղծական Պետութիւնները, նոյն իսկ ի-
րենց անձնատուութեան տաւ, առանց երկդիմութեան ընդունելի տաւերը:

Հետեւեալ, իսկա՛ւ եմ թէ հայերուն բոլոր օրինաւոր իրաւունքները պի-
տի ճանչցուին և իրաւի իրականանան:

Գալով հայեր, Արարական Հանրապետութիւնը իրեն համապատասխան
միկ ճանչնալու մը խնդրանքին, Կ'օգտէ իսկ թէ այս կառավարութիւնը արդ
մտնի սեկ հարձիք յայտնելու դիմին մէջ չգտնուի տակաւին:

Ձեր խոնարհ ծառան
ՅԻԼԵՔ Լ. ՓՈԼԷ

Առաւելապէս պետական զարուստը

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՐՈՒՄԸ ՉՈՒՆԵՐՈՒԹԵԱՆ ՄԵՋ

Փարիզի, անկախ Զուրկերի, որ
մասնաւորապէս երեսուն տարիներ ի
փեր իր անկախութեան համարները
յայտնած է ծանաղակ Հայաստանին, և
որ, 95—96ի հայկական կառավարութեան
առթիւ, իր նախագահը զրկած է մինչև
Լեւոնի՝ Լորս Սալապորի մաս, ի
նպատակ Հայաստանի ազատագրութեան
բարեկարգութեան համար, այսօր դարձեալ
ցնցուած՝ սկսած է նոր շարժում մը
յարդաւ մը գտնել:

Ընդհանր. անկախ, Զուրկերի ըն-
դար Բազմական Երկրներու կողմէ
հետեւեալ շատ զեղեչիկ ծանաղ զը-
կուած է նախագահ Սալապորին:

Այն բողոքին, երբ բոլոր ճշուած
ազգիք մեկը ուղղած են իրենց նաչ-
ուածը, Զուրկերի Բազմական Երկ-
րներուն անկախ, յարգանքով մե-
ղի կը զիմենք, խնդրելով որ առանձին
Բրիտանական Հայաստանի պաշտպանու-
թիւնը, այն Հայաստանին, որ գտնու-
ցաւ Թուրքիան ընդհանրութեան:

Ընդհանր. խաղաղութեան հանդէ
պայմաններէն մէկը թող ըլլայ Հայաս-
տանի անհրաժեշտ ազատագրութեան
Թուրքի յաճին: Փախած է արեւմտ
յոր անոնց, որոնք հայերու կրած շար-
շարաններուն տեղեկ են:

Այս ծանաղակ ազգիքն հառաւորեա-
լուն պատահականութեան և որքան կարելի
է անոնց ցուր մեղմելու համար, կը
խնդրէր տարագրութեան իրենց տե-
ղեր վերադարձին, հարկման մէջ
յանտարակուս ազգիքները ազատին,
Թուրք ընտանիքներու մէջ պահուած
ազգիք վերադարձին, ընդէ կերպով
Բրիտանական Թուրքիան իրենց
միտք զուր արեւմտ յաճին ազատ-
ուին: Այս բոլորը զաւակներէն հա-
կարգութեան ներքին և մասնաւորապէս
Մ. Նահանգներու օգնութեամբ, որոնք
այնչափ հին կապեր ունին այս ժողո-
վուրդին հետ:

Բրիտանական ինքնը կը հրամայէ
որ արդ ազատագրութեան տեղի ունենայ:
Առանձին կողմէ այդ:

Պրն. Նախագահ, կը հայտարարէ որ
կուսած է զուր պետ կը կարգա-
խոսր տալու և ինչ կապով որ զուր
պիտի գիտնար ընտրել յարմար ժամը
և ազգի միջոցները որպէսզի ան լաւի
ու զործագրուի:

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԱՏԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՄԵՇ ՑՈՅՑ ՄԸ՝ ՃԼՈՐԱՆՍԻ ՄԵՋ

Մամմին-Կարիզայի Հանրապետու-
կան ընկերակցութեան նախաձեռնու-
թեամբ և Զուրկերի զաւակներու
Բեան հոգածութեանը Բեան ներքին տե-
ղի ունեցաւ 1918 Սեպտ. 19ի կերպի-
ն, առանձին ժամը տալին, Բազմա-
պետութեան Տեղեկատու պատմական և
չեղ պահին մէջ ցոյց մը՝ ի պատ-
ման Հայաստանի և Լեւոնտանի — Հայ ու
լի՛ւ առաւելանելու կողմէ:

Յոյնքի մասնակցած էին, իսկ Մամ-
մին-Կարիզայի Ընկերակցութեան, նաեւ
հետեւեալ ընկերակցութեանը —
Հայաստանում ազգութիւններու
Անկախութեան Միութիւնը, Երեսու-
տարներու Հաւանական Միութիւնը,
Արթիճիկա Եղարարութիւնը, Կարի-
պետական վերջնական, Անկախ-
Պատերազմի վերջնական, Փոս-Տաշ-
մաեան, Բերկէթ-Բրիկաթ ընկերակ-
ցութիւնը, խաղաղական իրականան-
նապահական և Հայրենասիրական Ըն-
կերակցութիւնները, Բազմական Մե-
փայններու որբերուն Ընթերցան, Ժի-
պիսի Պալիս Երեսուտարներու խմբակ-
ցութիւնը են: Եւ: Այս զանազան ըն-
կերակցութիւններու կեղծանի գոյն-

Մամուլի միջոցաւ եղած նման յայտարարութիւն մը մեզ կ'ընթերցեցէ՝ ուղղակի։ Սա այլ ևս բարեկամութիւն չէ, այլ այդ անունը ներքեւ ծածկուած իշխամութիւն մը։ Խնդիրն այնքան ծանրակշիւ է, որ զայն ամբողջութեամբ մենք կը յանձնենք Ազգ. Միութեան Վեհ. Կաթողիկոսի և Ազգ. Պատուիրակութեան ներկայացուցիչներուն ուղարկութեամբ։ Թող այս վերջինները հրապարակային յայտարարութիւն մը ընեն և նշուեն մեր դիրքը Հայ - Սիրիական Գանձնախմբի հանդէպ, որ այլևս այդ անունը իր վրայէն նետած Մերձաւոր Արևելքի Կոմիտէ կը կոչուի։ Պէտք է որոշապէս դիտանք այլևս, թէ մեր անուամբ հասարակած դրամներուն բանի՞ տուկոյր մեզիկ է յատկացուած միջին ալիս, և թէ ինչո՞ւ Մերձաւոր Արևելքի Կոմիտէն, մեր բաղադրական ցանկութիւնները նկատի ունենալով մէկտեղ, մեր դատի աննպաստ պրօպագանդը կ'ընէ։ Անգամ մըն ալ կ'ըսենք, սա այնքան ծանրակշիւ հարց է, որ պէտք չուզուի ոչ միայն մամուլի, այլ և մեր բաղադրական մարմիններու և ներկայացուցիչներու միջոցաւ, որպէսզի մենք որոշապէս ճանշանքք թէ որո՞նք են մեր իսկական և սրբաւ բարեկամները։

Զգույա՛տ՝ ք պարտնե՛կ, ձեռն հետեռնե՛րք օր մօ կրնան տը-
րան օաշտնեն օր իրքն անպատի՛ հեռ, մօտո անուհեն անա՛ռմա-
հեռ, ձեղ կը նետեն իրենց սա՛հմա՛հեռն հեռո, այ անպա՛մ մըն այ
ձեռ երեստ տաննե՛ս, ձեռ անտո՛ւ տատա հա՛տար:

0.000 015

«Համոզուած ըլլալով որ մեծ պատ-
րարք, որ այս բաղկին տակն ու վրա
կ'ընէ ամէն բան, պիտի նստիբազարէն

ՇՆՈՐՀԱՎԱԽՔ

Բոլոր մեծամոր ու հեռուոր ազգակցներուն ու բարեկամներուն, որոնք մեր սիրելիին, վաղաժամիկ Տիկ. Մարգարիտ Գաղանձեանի մահուան առթիւ անձամբ, նամակով ու փոխան ծաղկեփունջի նուէրներով միմեքմեք եղան մեզի, կը յայտենք մեր խորին շնորհակալները:

ԳԱՅԱՆՃԵԱՆ ԸՆՏԱՆԻՔ

Տիկ. Գաղանձեանի յուզարկուորութեան առթիւ՝ փոխան ծաղկեփունջի հետեւեալ նուիրատուութիւնները կ'ընեն Յիւզիսի Ազգ. Միութեան:

Տիգրան Ե. Մարտի Գաղանձեան \$20,
Մարգրիտ Գաղանձեան և Գաղանձեան ընտանիք \$10, Գոգոս Մարտիան, Լուսինա Տէր Մանուկեան Կապուտի Ռաֆիկեան, Պետրոս Գաղանձեան, Անտոն Ռոստիկեան, Մարգրիտ Գաղանձեան, Կիրակոս Գաղանձեան, Գրիգոր Արարեան, Յակոբ Քէրեկեան, Բովանա Բալուշեան, Բակոբեան Կարաբ, Կապուտի Գաղանձեան, Օ. Պետրոսեան, Գեղամ Մեղրեան, Կարապետ Գ. Գաղանձեան, Պապուտի Գաղանձեան և Գաղանձեան Ռաֆիկեան 5 ական տղար, Տիգրան Մուրադեան, Փիլ Գաղանձեան, Փոլ Գաղանձեան 3 ական տղար, Երան Եամշեան, Մարտ. Աշեան, Բովանձեան Սիմոնեան, Բով. Սահակեան, Բար. Աւետիսեան, Տ. Շաքարեան, Տիկ. Մարիամ Եղերեան, Գար. Գարեգինեան, Լեւոն Իմիդեան, Ճորճ Գաղանձեան, Տիգրան Իմիդեան, Բակոբ Գաղանձեան և Աւետիս Քիւրճեան 2 ական տղարով, Գրիգոր Մանուկեան, Աւետիս Կապուտեան, Մեղրեան Տափաքեան, Կորն Նորոյեան, Մարգար

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՈՂԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ»
(The Tragedy of Armenia)

Այս է անունը, որ յայտնի էր անունը մեր օրին: Տօրթ. ձեռնարկը, որ յատկապէս մեր գրած է, կ'ըսէ. Հազիւ թէ կարելի է երեւակայել նիւթերու աւելի լաւ շարադրում մը, կամ աւելի կենդանի գոյնով անոնց պատկերացումը:

Տիկ. Պրիմա Ս. Փափաղեան գրած է այս գիրքը մասնաւորապէս պրոպագանդի նպատակին համար: Իրեն ամերիկեան հոգեբանութեան ծանօթ հայտնէր մը, իր կողմէ կ'ուզէր Ամերիկայի ժողովուրդին ի շատագոյնութիւն հայտնաբերել:

Հայաստանի Ողբերգութիւնը գեղեցիկ և ազդու անոյ մը կը խոստցիկ հայ ազգին կենեքը, նախաբերականական գարեթի մէջն ալ պատկերացման մէջ անոր կատարումը կըրը. կը բաղկանայ 7 գլուխներէ և 161 էջերէ: Պարտականութեան մասին կարելի է գաղափար մը կազմել գլուխներու վերաբերութեան: ա — Հեթանոսական շրջան:

բ — Բրիտանական շրջան: Իսկական տիրապետութեան տակ, և հոգեկան վերադարձումը:

գ — Մերձաւոր Արեւելեան Հարցին ծագումը և ազդեցութիւնը:

դ — Կոտորածներէն ետքը:

է — Համաշխարհային պատերազմին մէջ:

զ — Համաշխարհային պատերազմին տակ:

Գրքին Գինն է մէկ տալար:

Մասնաւոր կարգադրութեամբ մը հրատարակիչները համաձայնած են 25 ան հարկեր գեղջ ընել հայերուն կողմէ եկամտ ապագայութեան վրայ, պայմանաւ որ ամէն մէկ ապագայը 50 օրինակէն պակաս չըլլայ: Իւրաքանչիւր գրքի համար գեղջուած այս 25 անթիւ գնդին յախար կը թաղա սակար, այս հրատարակիչները գալիս պիտի ներդրեն կարանայի գումարին Ազգային Միութեան միջոցաւ. որիչ խոսքով գեղջին գումարները Ազգ. Միութեան գանձը պիտի կըրթան:

Ողբերգի Հայաստանի Ողբերգութիւնը յայտնի էր նպատակին՝ ամերիկեանները պէտք է ամէն տեղ աշխատին տարածել գալիս փութով՝ ազդեցիկ ամերիկացիներու շրջանին մէջ: Նախ, ջանալու է որ օրերները յիշուին օրինակէն պակաս չըլլան խոստացուած գեղջի ապահովելու համար: Երկրորդ, օրերին հետ միասին մտնալու չէ իշխել թէ գեղջը Արմենիան Սիւրիան Քիւրճեան պիտի յառկացուի: Երրորդ, վերադառնալ պայմանը յայտնի օրերներու մասին Ազգային Միութեան տեղեկական պահելու է որպէսզի ան գեղջի գումարները գանձէ հրատարակիչներէ:

Փամանակ չաճելու համար կը յանձնարարեն որ ապագայութեան հիմնադրեն զիրոյն:

ՀԱՅ ԱԶԳ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՊՐՕԳՐԱՄ
ԳՆԱՆՈՒՆ ԵՆԱՆՈՒՄԻ
The Pilgrim Press, 14 Beacon St.
Boston, Mass.

Թորիկեան, Մարտ. Մարգարիտեան և Ս. Մարտիան 1 ական տղար:
Գումար 167 տղար, յատկացուած է ի նպատակ Ազգ. Միութեան:

ՀԱՅՐԵՆԻ ԵՐԳԵՐ

Լոյս տրիտի տեսնէ իննունը անոյ
Կարգադրութեամբ և աշխատակցութեամբ Կ. Յ. ՓԱՅԼԵԱՆ և Գ. Յ. ԱԶԳՈՒՆԻ:

Գինն է մինչև 4 կ. 31 \$1.50 և 15 անոյ. Եւսով. մէկէն վերջ գինը պիտի ըլլայ \$2.00 և 15 անոյ փոքրիկ մասը:

ՎՈՐՈՒՄԻ ՀՐԱՍ. ԸՆԿ.

115 Եւր 24րդ փողոց Նիւ Եորք 424

GOTCHNAG PUB. CO.
E. 24th St., New York City

ԸՆՏԻՐ ԵՆՈՐՈՒՐԴՆԵՐ

Երէկը յիշողութիւն մըն է, վաղը՝ երեւակայութիւն մը, իսկ այսօրը՝ յիշողութեան փոխան մը:
Ապրիլ՝ այսօրը և կ'ապրիս միշտ:
Կորէ կեանքից երկու օրերը — երէկը՝ իր սխալներով, վաղը՝ իր վախճանով, և ապրիլ միայն այսօր:

ՇՆՈՐՀԱՎԱԽՔ

Բոլոր անոնց, որոնք անձամբ, նամակով և փոխան ծաղկեփունջի նուէրներով միմեքմեք մեզ մեր արկածաշունչ սիրելիին՝ Մահապի Մարտիտ Գաղանձեանի մահուան առթիւ, այսու կը յայտենք մեր խորին շնորհակալութիւնը:

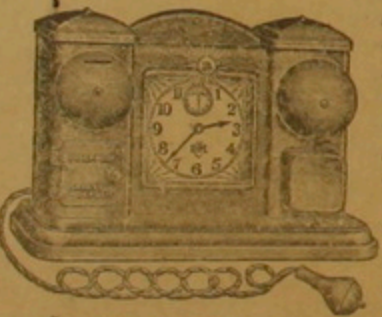
Տիկ. ԳՈՂԱՐ ՊՈՅԱՆԵԱՆ

ՎԱՅԱՆ ԱԶԵԱՆ

Որ իր գիտութեան ծառայութեան ընթացքին, այնքան ազնիւ վերաբերում մը ցոյց տուած է զեզի իր ընկերակիցները, որ մը վերադարձած է Յիւզիսի և կը շարունակէ իր գոհարարական աշխատանքը:
Կ'արեւ որ իր յանձնարարները զարմացնեն զանեց զինքը:

ՄԱՍՆԱՌՈՐ ԲՐԻՍԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՍԷ 81
ԶԱՐԲԱՆԱԶՐԱԾ ԺԱՄԱՆՈՅՑԸ ՄԻԱՅՆ \$8.95
ԱՐԺԷԲԱՌՈՐ ՆՈՒԵՐՆԵՐ ԶՐԻ ԿԷ ՏՐՈՒՆԸ

Այս կ'արեւ կը ցոյցնէ վերջին տեսակի նորաձեւ ժամացոյցը, որու մասին հարկու չէ լսած անոնց: Արեւ ամենեւնի ազդեցու չիւն է և հետաքրքրական: Վաճառքի գաղափար մը ունենալու համար թէ ի՞նչ տեսակ ժամացոյց մըն է և թէ ի՞նչ պակաս կարելի է ստանալ անկէ, մեք հետեւալ նկարագրութիւնը հետեւը:

Այս ժամացոյցը շատ գարաւոր և սիրուն կերպով շինուած է յատկապէս մետաղէ, յարկու և չէ կարելի կարկով փոխել: Առ օրը անգամ մը կը լարելու: Արեւ ժամացոյցներէն շատ աւելի ընտել ու ճիշդ ժամանակ կը պահէ և երաշխաւորուած է ջանք տարիով: Մենք հնչեցնող զանգալ մը որ արեւուն բարձր կը հնչէ որ կ'արթնցնէ յեղ շուտ մեծաւոր շունչը: Գինըները յազգիք պէտք չունին տեսնելու համար թէ ժամը քանի է: Կանակին վրայ կ'ընկնայ զեւ անոնց մաս:

ՅՈՂԵՎԵՐԻՈՎ ԿԷ լուսաւորութիւն: Արեւ անի նախ ընկնելու շուրջ մը, որով կ'ընտել ընկնէ աշիւ, կ'ուզէ, ինքն, զի՞թ, ապա՞ն և անոնց: Անի կ'ընկնէ ժամացոյց մը որ շատ մեծաւոր է ցանցաւորութիւնները գործածելու համար: Անի հրեւեար գինը արկելի մը երկու մասերէ բաղկանայ, մէկը գործի համար, իսկ միւրը գոհարեցնելու համար: Այս արկելիքը անի գաղափար կ'ընտել մը, որ կ'ընտել ցանցաւոր մէկ անի մը գիտութեամբ: Իւրաքանչիւրի նկա կը շարունակէ ցանցաւորութիւն: Սորենցէ անոնց մը թէ ի՞նչ պակաս և հանգստութիւն կ'ընտել անեալ աշխարհի ժամացոյցը մը: Անի նախ զարկ մըն է ամէն մէկ տան համար: Մենք կ'ընտելաւորենք որ զան պիտի մտնէ անոյ մէջն մեր կ'ընտել վերջը: Արեւ անոնց կ'արեւ ընտել աշխարհ: Սակայն մտնէ գոհարեցնելու մասնաւորութեան համար գալիս՝ որոշեցինք \$8.95 մարկէ: Եթէ զեզն մտնէ, կ'ը վերադարձնենք մեզի մեր գումարը:

ԶՐԻ — Այս արեւ մասնաւորապէս կ'արեւ և մեզի գրէ ապագայութեամբ մը, պիտի տեսնուի Բացարձակապէս անի այս գեղեցիկ անոնց գրգռելու գեղեցիկ, զանի կ'ընտել, ետագոյն և զոյճ մը անեղան թեմաներու կ'ընտել: Անոնք մասնաւորապէս գեղեցիկ են և արեւաշուր իրեն, որոնց համար անոնց 5 տալար պիտի գնաւ: Սակայն մեզի գումար կ'ընտել Բացարձակապէս անի անեալ այս նորաձեւ ժամացոյցի ապագայութեամբ: Դրան մը գրէ կ'ընտել, այս միայն 45 անթիւ արեւաշուր կ'ընտել գոհարեցնող գրգռելու մասին համար: Դրան համար և ան ամէն ինչ կ'ընտել մեր անոնց մէջ: Անոնց արեւաշուր, որովհետեւ այս անոնց արեւ կ'ընտել ժամանակ մը համար է և անոր նման արեւ պահելու արեւ կ'ընտել: Գրեցէ անոնց:

VARIETY SALES CO., Dept. 727
3306 W. Crystal St., Chicago, Ill.

ԸՆՏԻՐ ԸՆՏԱՆՈՒ ՈՒԵՑՍՈՒՐ

ՄԵՐ ԱՌԱՋԱՐԿԱՆ ԱՌԱՆ ՎԱՃԱՌ-ԲՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Մեծաւոր Պրոպանդ Գրքի մինչև 5.95 կարծէի

ԱՅՈՒՄ ԿԷ ՄԱՆԵՐՔ

\$3.00

ՄԵՏԱԲՈՒՆ ԳԼՈՒՂՆԵՐ

9.95 արժողութիւն այժմ \$1.00 12.50 արժողութիւն այժմ \$7.00

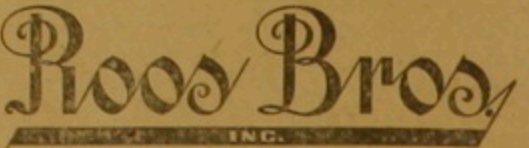
ՄԵՏԱԲՈՒՆ ԳԼՈՒՂՆԵՐ

Բրէժ ար շին, Ժորճէթ, ամբէն և թափէթա պղնձեղէր ամենազին քին նորաձեւութեամբ, լայն վզով, կամ քարմը վզով, քարմը, Ժորճէթ, սպիտակ և ալյուրեղ հանգի գոյններով: Բոլորն ալ ընտելապէս ուղեւոր են և խիստ անանգի:

ԸՆՏԱՆՈՒ ՄԻՍՈՒՆ ԶԱՐԳՈՒՄ ԳՆԵՐՈՎ

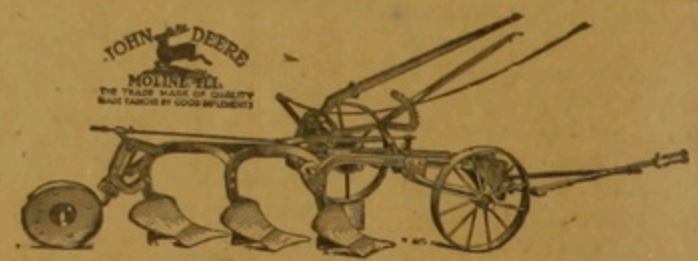
Հաւաքին պատկերներն մը չէ երկաշարուած նուագադոն գրամով առաւելագոյն ապրանք մը գնելու: Հիմապի միտներ, ընտել թափէթա, լայն և լայն քարմը շինուած, որոնք այս ամբի լապտաղեց ցած գնով նշանակուած են: Բազմաթիւ և գոյնաւոր, ամենալայնով կ'ընտել, չրչիւնաւոր և նորաձեւ:

\$3.85 ցանցերը \$2.85, \$5.95 ցանցերը \$3.85, \$6.50 ցանցերը \$4.85

ՃԵՑԻ ԵՆ ՄԵՐՈՒՆԻ ԱՆԿԻՆԸ

ՊԵՐԲԻ, ՕԲԼԷՆ, ՍԱՆ ՅԵՐԱՍԻՄ ԳՕ, ՄԷՆԼՕ ՓԱՐԲ

ՃԱՆ ՏԻՐ ԹԵԼԵՓՈՐ ԱՐՈՐՆԵՐ

Թրէքթորով հերկելու մէջ անկա կը հայթայթէ միայն զօրութիւն: Արորը կը կիրարկէ այդ զօրութիւնը, Սերմը ցանելու համար հողի պատրաստութիւնը — երկրագործին շահու աղբիւրը — այդ արօղն կ'ախուռ ունի: Թրէքթորով հերկելու տան երկրագործը պէտք ունի ամէն բանէ առաջ, յատկապէս Թրէքթորը, զոր կրնայ մեք մեք:

Տարբերութիւն չունի թէ Թրէքթոր ունի կամ կը գնէ, նախ որ ձան Տիր արօղի կ'ազմաձգէ ունեան:

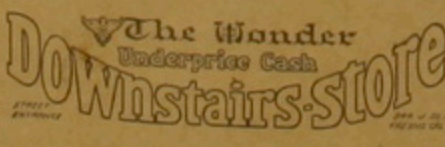
Շղթաներ և կիւրէ զգուշացիր:

Ձան Տիր տեսակը տառնի բան չունի որ մալի:

3 յատակով ուժարար մարքը \$272.00:

Կը գրկենք մինչև գոնուած տեղ ճանապարհամասը մեր վրայ:

M. J. Ryan Co.
941 L St. Quality First Fresno, Cal

ԶԵՆՏԵՐԼԱՅՑ ՎՐԱՅ ԵՆՈՐ ԶԵՆՏԵՐ

ՄԵՆՈՒՆԻ ՆՈՒԵՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Կանանց զգեստեղները շատ խանարճ գնելով նշանակուած են միշտ հիմա և դուք շատ մը ապրանքներ պիտի գտնէք որոնք միտնեցի նուէր համար մեզ մեր ուզածը պիտի ըլլան:

Իւրաքանչիւր կին կը գնահատէ հազնեղ բան մը և հոս պիտի գտնէք շատ սիրուն շապիկներ, միտներ, գոյլաւորներ, մետաքսեայ ներքնահագուստներ, զլիւնեղներ և ուրիշ զգեստեղներ, որոնք առաջուան գնէրէն շատ պակասով կը մարկին:

Ներքնաշարիւր ալյուրեղէն և տեսէթ թէ ինչէ՞ր կան և արքան կ'ընտել իւրաքանչիւր բանին մէջ:

Այս միտնեղին տուէր տղապար նուէր մը, տուէր բան մը որ կ'ընտել հազնեղ: Դուք մեր ուզածը կը գտնէք մեր վաճառատան մէջ:

LIBERTY PHARMACY

911 Քեյ փողոց (Վան Նես)

Թիւ 1202

ՀԱՅ ԴԵՂԱՐԱՆ

ԵՒ

ՀԱՅ ԴԵՂԱԳՈՐԾՆԵՐ

Կանոնաւոր սկսել ծախսերու գնումը...

911 Քեյ փողոցի (Վան Նես Գուրդարի)...

Ինչո՞ւ գիտէք որ զիջարանի, երբ Վան Նես Գուրդարի...

Լաւագոյն ծախայրիւն

Լաւագոյն աղբանք

Ու լման գոնացում

ԱՐԱՏՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆԸ

911 Վան Նես Իլին, Ֆրէզո

ՁԵԶԻ ԾԱՆՕԹ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԸ
Ա. Թ. ՖԷՆԿՅԱՆ
Վերջին տարին բլլալով, այս վերջին յաջաբարութեամբ կ'ազդեմ իմ յա-

Table with 2 columns: Quantity (10, 27, 50) and Price (\$9.00, \$21.50, \$38.50)

Այս գներով ապրանքները միայն մինչև Յունիսար ամիսը կ'ընդունուին...

A. Tufenkjian
P. O. Box 798
FRESNO, CAL.

Vulcanizing - Retreading
CITY VULCANIZING CO.
Մ. ԳԱՆԿԵԱՆ Ե. ԱՆԿԵԱՆ

Radin & Kamp
TULARE ST. BETWEEN I. AND J.
We Sell for Less Because We Sell for Cash

ԱՍՊԱՐԷՁ
ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ
Հրատարակուած թերթի Տեսնած-

Asbarez Pub. Co.
P. O. Box 865 Fresno, Cal.

ԱՐԱՐԱՏ ՔԷՇ ՄԱՐԷԹ
665 Էյ փողոց, ՄՕՆՕԹԻ անկիւնը
Ֆրէզո, Բալ.
Թէլեֆոն 1712

Barak's Cafe
ԲԱՐԱԿԵԱՆԻ ՃԱՆԱՐԱՆԸ
Երոպական և Ամերիկական մատակարար

ՏՐ. Ս. Մ. ԼՈՆԿ
ԳԼԵԲ ԱԼ ԻՐԵՎԻ ՇԷՆԲԵՐՄԷՆԸ
Թիւ 308-309 անկիւններ

ՏՐ. ՀԱՅԿԱՅ ԱՍԱՄՍ
ՀԱՅ ԱՍՏՆԱԲԱՏԻՍԻ
DR. H. ADAMS
Մեռեալ թիւ 13

FRESNO FURNITURE CO.
TELEPHONE 1965
Երկու կանոններ
2232 Թիւրքի — 457 Այ փողոցներ

ԱՐԱՄ
Ձմեռն կուգայ կամայ կամայ,
Յուշտ օդ կուգայ խոնար ու բաց,

ԱՍԱՏՈՒՄ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ
Օրէնսգետ — Փաստաբան
ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԻՐԱՆԻՍՈՒԹԵԱՆ
Գրասենեակներ

ՃԱՆ
Ձմեռն կուգայ կամայ կամայ,
Ուազ շառն խոնար ու բաց,

ՄԱՆՈՒ Է. — Ունիւմ բնակիչ պարսկա-
կան և քրդական խալիկներ և սրանցիւնի
ստալիսկարգ փնտնած արքա կուգեմ

HOWARD JEWELRY CO
Թէլեֆոն 3977
2017 Մարիսկա փող.
Ֆրէզո, Բալ.

